

Tot el rock català

El nostre rock, per fi

Conjunts, sales, festivals, estudis, premis, noms... el rock català i en català de l' A a la Z. Passat, present i futur esperançador d'aquest fenomen musical que, per fi, sembla que està en voga.

A **CIC.** Associació de Cantants i Intèrprets en Català. Nascuda el 1988, aglutina els artistes de la música en català, majoritàriament cantautors, però també grups de rock; **DB.** Elèctrica Dharma, **N'Gal N'Gal,** **Tancat per defunció,** etc.

Altaveu Sant Bol. Festival anual de música en català, convocat per primera vegada el 1989. Hi participen diversos grups de rock.

Ambtalner. Grup format el 1988 per Pep Guinyol. Tenen editat l'elepè *Ell. fest'ho.*

Ara va de bo. Grup musical especialitzat en el món infantil que va dedicar un LP al rock, *Ara va de rock.*

Atila. Grup de rock simfònic de València, desaparegut el 1979. Havia fet tres LP (en anglès, català i castellà). El seu guitarrista, Eduard Niebla, és actualment molt important a Londres.

B-30. Components: Jordi Pueyo, baix i veu; Luigí Carpentieri, bateria; Pepe Fuster, guitarra; Daniel Pueyo, guitarra i veus; Cesc Maclà, teclats. Grup de pop-rock de Sant Feliu de Codines nascut el 1984. El 1985 és finalista en el concurs de maquetes de l'Ajuntament de Barcelona i el 1986 enregistra el primer disc anomenat *B-30.* El seu segon LP, titulat *Si avui*

és dimarts, això és la terra, presentat a Studio 54 amb el grup **The River City People.**

Barnils, Monzó, Jaén. Autors de les lletres del segon LP dels **Duble Buble.**

Barri Baix. Grup de rock gironí considerat per molts experts com una de les promeses del rock dur fet en català. Es classifica en tercer lloc en el concurs de TV3 *Èxit.* Ha actuat als programes *Photomaton* i *Sputnik* del Canal 33.

Bars, Els. Components: Jordi Garrós, guitarres; Agustí Caixach, baix; Xavi Tomàs, bateria; Xavi Rubio, harmònica i cors; Toni Moya, piano i cors; Montse Llaràs, veu i cors. Grup de rock i rhythm-and-blues de Sabadell i Castellar del Vallès, molt influït pel blues urbà i el pop-rock de Dr Feelgood. Apareix el 1987. Té un LP al mercat, *Bars,* i un segon a punt de sortir. El cantant i líder carismàtic del conjunt havia estat Jordi *Feelgood,* per motius personals, ha abandonat el grup.

Bocanegra. Grup de rock amb influències de blues, jazz, funky i tot el que s'ha anomenat música de fusió. El 1987 edita un LP titulat *U.* Actualment no funciona.

Boix, Salvador. Nacut a Gandia (la Safor). El

1988 que tragué la seva primera *cassette,* *Coincidències,* que presentà en disc de la mà de l'editora Picap l'any 1989. La seva música cal situar-la entre el pop i el rock, encara que no s'allunya dels cantautors. Els ritmes actuals i les lletres clares fan un estil musical de qualitat i fàcil d'enganxar.

Bolta, Marc. Cantant, l'experiència més important del qual ha estat publicar el que es pot considerar primer disc per a disquetes en català: *Coco, Nae.*

Bustamante. Excel·lent músic i particular rocker valencià, autor de discos tant en castellà com en català, alguns amb Remigi Palmero i amb el maleït grup *In Frangiti,* i entre els quals destaca *Cambres,* i *Cargo de ml.*

Canet roc. Macrofestivals organitzats a la platja de Canet, per on va passar la flor i la nata del *folk-rock* català. L'extraordinari èxit de la primera edició el 1975 va fer

Laura Martí

Esteve Fortuny

Cris Cayrol

Santi Arisa

que es repetís dos anys més.

Catacrac. Programa de Catalunya Ràdio, promotor de música en català, especial-

ment pop-rock, dirigit per Sílvia Tarragona i Xavier Abad.

Càtalo Madrid. Mostra de rock en català a Madrid, organitzada per Ventall Produccions. En la primera convocatòria, hi participaren els grups **Detectors**, **Kitsch**, **Nats** i **Tancat per defunció**.

Cave Cànem. Grup de pop valencià. Juntament amb els **Vici**, també de València, va traure un LP, *Flor de sal*.

Cayrol, Cris. Cantant de Catalunya Nord els discos del qual no disimulen un cert estil rocker, amb el grup **Rock i foc**.

Club de les mares esportives. Grup valencià especialitzat en adaptacions de tota mena, amb diverses maquetes per editar.

Communiqué. Sala del barri barceloní d'Hostafrancs. Promou grups aficionats de rock, tant en català com en anglès, castellà, etc...

Coragre. Components: Òscar Garriga, veu; Manuel del Viejo, baix; Toni Meller, bateria; Marcel Grifol, guitarra. Grup de pop-rock del Maresme. Inicia les seves activitats el 1985. A final del 1989 s'endú el primer premi de l' XI Festival de la Cançó de Manlleu, amb el tema *Alè Humà*. El 1990 publica el primer llarga durada, amb el títol *Entre dolç i agre*.

Coses. Grup aparegut a mitjan els setanta amb diversos elepès editats. Després es va convertir en **La Murga**, i un dels seus membres, Tònic Rolló, va fundar **TR**.

Cotó en pèl. Grup de rock de València. Ha tret un llarga durada, *Holocaust*.

Cotxeres de Sants. Centre cívic barceloní. Hi han passat un bon nombre de grups de rock en català.

Cul de sac. Formació de gent amb molta voluntat però poca experiència, que pels anys setanta publica alguns elepès, entre ells un *Rock* sobre temes clàssics.

D-Clam. Components: Xavi Valera, veu; Tet Ribas, baix i veus; Aureli Soler, bateria; Quico Sàrrias, guitarra; Josep, guitarres; Pancho Marrodan, teclats. Grup barceloní. Es fa conèixer a principi del 1989 a la sala Zeleste de Barcelona. El 1988 ja havia tret el primer LP, *Mr Hyde*. Aquest disc, finalista en la campanya de millor disc de l'any 1989, havia guanyat el millor disseny gràfic de la coberta, dins els pre-

mis que organitza Ràdio 4. Musicalment, el grup ofereix una barreja de *funky*, pop i rock. Després del primer vídeo-clip que dóna nom al seu primer LP, el grup prepara un segon llarga durada.

Decibelios. Grup rocker d'expressió castellana però que sovint inclou temes en català en els seus discos.

Desperdicis clínicos. Grup de rock radical català de Martorell. S'estrena el 1983 al Baix Llobregat i a Ripoll. Després de produir una maqueta i una *cassette*, l'any 1987 edita el primer i únic disc, un LP, molt contundent i peculiar per les seves lletres, que parlen del Baix, del país i de la vida quotidiana dels joves. On el disc té més ven-

des és al País Basc.

Detectors. Components: Magda Grifol, veu; Xavier Fimet, baix; Josep Pons, bateria; Joan Caldich, guitarra; Nando Cortès, teclats. Grup de pop-rock de Molins de Rei (el Baix Llobregat) format l'any 1982. S'implanta i es consolida amb un pop-rock d'alta qualitat i efectivitat. Es defineixen com un grup rocker. La seva discografia: *Detectors* (1987), produït per Joan Bibiloni, i *Cop de sort* (1988), produït per Leo Mariño. També tenen un maxisingle tret el 1982, *Suïcida infantil*, i un altre LP fet junt amb altres conjunts el 1982, *Barcelona, ciudad abierta*. Entre altres èxits i actuacions, cal destacar la seva presència a la Festa de Treball, el vídeo-clip *Cop de sort*, per a TV3, la participació en la Càtalo Madrid d'enguany o la inclusió del grup en el disc recopilatori *El tec i la te-ca. I*. És un dels primers grups a fer autèntic rock en català amb el tema *Suïcida infantil* (1982).

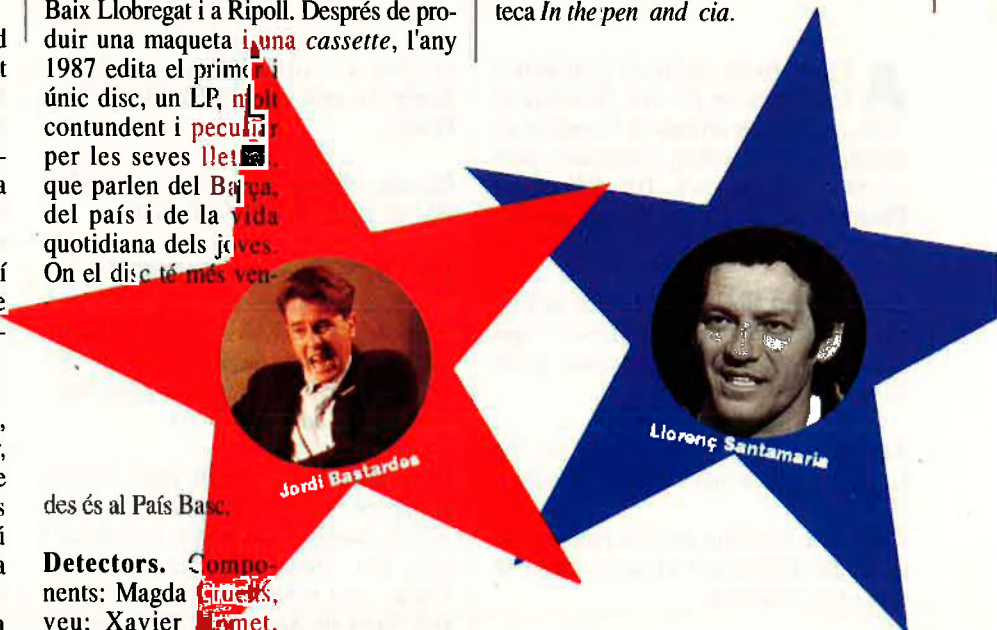
Doble zero. Formació valenciana, ecologista i reivindicativa, amb un LP bilingüe publicat en l'època de la pre-autonomia del País Valencià.

Dracs, els. Conjunt de música ballable que va contribuir, a mitjan dels seixanta, a introduir èxits estrangers (adaptats) al panorama català.

Dubé, Frank. Músic, showman, humorista i cantant de llarga trajectòria. Començà durant els anys seixanta amb orquestres i formació pròpies, passà com a músic per la Nova Cançó i fa uns anys va publicar un interessantíssim disc per a discoteca *In the pen and cia*.

Doble Buble. Components: Leonci Coromina, bateria; Francesc Latorre, baix; Ramon Ferrer, guitarra i teclats; Pep Pobleu, saxo i clarinet; Maria Lluïsa Latorre, teclats; Jaume Coromina, veu; Mari Martínez, veu. Grup de pop-rock de l'Esquirol (l'Osona). Comença el 1982 i es consolida un any després, en el II Concurs de Rock de Barcelona. L'any 1984 guanya el primer premi del concurs *Mogollón Barcelona*. Amb més de quinze aparicions per televisió, s'aferma com el grup de rock més contractat a Catalunya durant els anys 1986-88, amb més de 250 sortides. *Urbi et Orbi* (1986), *Clavat* (1987) i *Vides exemplars* (1988) són els tres LP realitzats fins a la davallada de l'any 1990 que s'acaba amb la dissolució del grup. Actualment, però, ha ressorgit amb el nom **DB**. La seva qualitat musical i els elogis rebuts de la crítica i del públic en general van fer-lo el primer i millor grup de pop-rock català entre els anys 1986 i 1988. Ara torna als escenaris amb un nou llarga durada, titulat *Bumerang*.

Einstein. Efímer grup valencià amb un 45 rpm., *Ciència ficció*, amb Pep Laguarda.

Ramon Muntaner

Aleix Crosa.

Elèctrica Dharma. Components: Joan Fortuny, saxo soprano, veu i percussió; Carles Vidal, baix elèctric; Pep Fortuny, bateria i veus; Maria Fortuny, piano i veus; Lluís Fortuny, teclats, trompeta i veus. Grup de rock de Sants, Barcelona, constituït en conjunt a mitjan anys setanta. Des de llavors ha passat de la influència del millor jazz-rock americà a desenvolupar un estil propi amb un so molt autòcton i mediterrani. Es pot considerar el gran exponent i representant del rock laietà i de la música fusió. Amb una filosofia i una manera d'entendre la vida ben pròpies, ha marcat tot un període. La seva obra es tradueix en onze discos de llarga durada i un dotzè a punt de sortir. Dos d'aquests van ser enregistrats en directe, i *L'Ou com balla* i *Tramuntana* són els més venuts del rock català. La mort del seu líder, Esteve Fortuny (l'agost del 1986), el seu recital multitudinari davant cent mil persones a les Festes de la Mercè del 1981 i les seves gires pels estats espanyol i francès, i pels Estats Units, són els moments culminants que delimiten la trajectòria d'aquesta companyia, d'una alta qualitat musical i artística.

Estudis Aprilia. Estudis d'enregistrament de Barcelona. Ha fet els discos de **D-CLAM**, **MELODRAMA**, **OCTUBRE**, **TR**, **080**, **BCN**; el primer de **SOPA DE CABRA** i **DUBLE BUBLE** (i de **DB**), i l'últim de **SAU** (aquest, entre els estudis Aprilia i Swanyard de Londres).

Estudis Aurha. Estudis d'enregistrament d'Esplugues de Llobregat. Hi han realitzat els seus LP grups com **Els Bars** (el se-

gon), **Duble Buble** (el segon), **GREC** (tots dos), **Isis** (el primer), **Pàrking** (el primer), **els Pets** (el segon), **Sangtraït** (tots tres), **Sau** (el primer i el segon), **Sopa de Cabra** (el segon i tercer), **Terratrèmol** (el primer), **Umpah-pah** (el primer), **080** (el primer i el segon) i **972** (el primer).

Estudis 84. Estudis d'enregistrament. Hi han realitzat els seus treballs grups com **Estat Precari**, **Lax'n'Busto**, **La Madam**, **Tancat per defunció**, **Xucu-pa**, **972** i altres.

Èxit. Programa de televisió de TV3 con-

sistent en un concurs per a joves intèrprets o conjunts de música de tota mena que comencen. Els guanyadors obtenen l'edició d'un disc i la promoció. Comença l'any 1990 i el conjunt premiat va ser **La gran aventura**. El programa és presentat per Llorenç Santamaria, que té una llarga experiència en el món del pop-rock.

Èxits d'or. Iniciativa per a la promoció de la música catalana, organitzada per X. Tudela amb la col·laboració d'institucions i entitats culturals. De demostrada eficiència, cada edició es concreta en un LP col·lectiu.

Falcons. Grup mallorquí, ara desfet, que tragué tant discos en castellà com un LP en català molt interessant: *T'estranyes?*.

Flavià, Carme. Professora de matemàtiques d'un institut del Vendrell. El grup de rock **Lax'n' Busto** li dedica una cançó del seu primer LP, contra la qual ella s'ha querellat judicialment. El tema en qüestió fa referència a l'actitud i a la manera de ser de la professora.

Fortuny, Esteve. Lletrista, compositor i vocalista del famós grup de rock **Companyia Elèctrica Dharma**. Morí d'una

U-tòpics.

ARXIU

hemorràgia cerebral en un concert del conjunt a Cardedeu (15 d'agost de 1986),

Fosca, La. Components: Pere Janer, veu; Maties Far, baix; Tomeu Janer, bateria; Muí Morey, flauta; Octavi Cortés, guitarra elèctrica; David Aguiló, guitarres clàssica i acústica; Kika Coll, teclats; Ramon Trias, teclats; Loles Coll, veu; Anna Delgado, veu, Grup de rock de Ciutat de Mallorca. Guanyador de la millor cançó en català de l'últim festival de pop-rock celebrat en aquesta ciutat. Ha participat en el concert Rock de Lluçmajor amb **Els Pets**, **els Ocults** i **Sopa de Cabra**. Aparegué l'any 1988. Ha tret l'LP *La carn humida*, editat i subvencionat per l'Ajuntament de Palma.

Freak & Do. Components: Daniel Buendia, saxos; Esteve Genís, guitarres i veus; Josep Lladó, teclats. Grup de Premià de Mar. Combina pop, jazz, rock i latin. Sorgí l'any 1982, i des de llavors ha participat en diversos certàmens, concursos i festivals de tot l'estat. Sol anar acompanyat del grup femení **The Mush-Harmons**, que li fa els cors.

Gerard Jacquet Grup. Components: Gerard Jacquet, guitarres, cant i programació; Patrick Félles, baix i veus; Jean Jacques Baudet, guitarres, sintetitzadors i caixa de ritmes; Philippe Dourou, percussions i veus; Jérôme Wahart, sonoritzador i efectes especials. Grup de rock de Catalunya Nord. Va ser creat pel guitarrista i cantant Gerard Jacquet, ex-membre dels grups **Guillem de Cabestany** i **Ample Temple**.

Guanyà el primer premi del Festival de Cançó Mediterrània i va ser seleccionat per al festival Printemps de Bourges, el més prestigiós de França (1989). També participà en concerts amb Lluís Llach i en el festival Temps de Rock, organitzat per **EL TEMPS** l'any 1986. Ha editat sis LP i un maxi single. Hi destaquen: *Ample Temple*, *Catalunya Nord a l'abast* o *El cor dels arbres*.

Grafort. Grup de heavy en català de Corbera d'Ebre. Les seves lletres són molt crítiques i el seu directe, molt contundent, és integrat per diversos elements extramusicals que es tradueixen en molta espectacularitat i diversió. És característica del grup la utilització de la gralla en algunes peces del repertori. Ha tret un senzill anomenat *Terra Alta* i enguany ha de presentar un LP anomenat *També hi ha una altra Catalunya*.

Gran Aventura, La. Components: Xavi Vidal, guitarra i veu; Marcel Vinaròs, teclats i cons; Marc Griera, guitarra; Pere Pons, baix i cors; Joan C. Vico, bateria. Grup de rock creat l'any 1989, després d'haver participat en experiències que inclouen des del rock dur i el *punk* al pop. Aquesta varietat d'estils ha acabat definint com a peculiar i original aquest grup. Presentà les seves maquetes als concursos de RAC 105, de Catalunya Ràdio i de TV3 (on guanyà el concurs del programa *Exit*) i obté el favor de la crítica i del públic per les seves concepcions musicals i pel so. Després de passar pels programes televisius *Plàstic*, de TVE, i *Sputnik*, del Canal 33, efectua el primer treball discogràfic.

Gran masturbador, el. Disc compost el 1991 i interpretat per onze grups de música rock empordanesa i patrocinat per l'Ajuntament de Figueres. Entre els diversos grups en català que hi intervingen, destaquen els **Hobbie**, amb la peça *Enigmes sense fi*; els **Digi-arts** amb *Record*, *Petjades* del grup **La Cripta**, *El ritme a la ciutat dels No sé* i els **Imprevisibles**, amb la cançó *El temps es fon*.

Grau, Marc. Guitarrista del grup **El Último de la Fila** que ha ajudat a produir els llarga durada de diversos conjunts de rock catalans, entre els quals destaquen **La Madam**, **Els Pets**, **Sopa de Cabra**, **Umpah-pah**, **080**, etc.

Grec. Components: Orland Cardona, veu i teclats; Richard Manzano, baix; Jordi Bravo, bateria; Ricard Càmar, guitarra. Grup de pop-rock creat a Barcelona, amb les sigles de Grup de Rock Experimental Català. És considerat com un dels pioners de la última i nova fornada de rock en català. El 1985, després de participar al sud de França en alguns programes de televisió i en algunes campanyes institucionals de promoció de música en català, edità el primer disc single, *No som músics com els d'abans*. Fins al 1987 no apareixerà *Sóc*, el seu primer LP. *Humans*, editat el 1988, és la seva darrera producció.

Herederó, Francesc. Cantant melòdic dels anys seixanta que va enregistrar el

primer disc (Edigsa) amb adaptacions del rei del rock. Es deia *Amic Elvis*.

Hernández & Fernández. Components: Francesc Pat Garret Garrido, guitarra; Ramon Cerebro Alcatraz, baix; Màrius Raky Garcia, bateria. Manel Lucky Luke Marín, guitarra; Santi Xurrero Martínez, saxofon i flauta; Miquel Blitles Segura, veu. Banda de pop-rock de música fresca, àgil i contundent. Les lletres tenen un contingut postmodern, sense cap aire de frivolitat. És un grup del Vallès Occidental que acaba de traure el primer llarga durada, titulat *Verges... però no tant*.

Iceberg. Grup musical liderat pel guitarrista Max Sunyer. Va participar en el primer Canet Rock i té diversos elepès molt creatius.

Isis. Components: Tomàs

Pau Riba

Gerard Jacquet

Joan Fortuny

Pantaix en la festa de EL TEMPS.

ARXIU

partir del 1987 treballa constantment peces clàssiques del pop-rock i temes propis. Ha enregistrat actuacions en directe per als programes de TV3 *Photomaton* i *Oh No!*. Es diu que va començar amb un so de rock molt melòdic, però que amb el temps ha evolucionat vers un rock més dur.

Ja t'ho diré: Grup de rock menorquí. Actualment es fa conèixer al Principat. Ja ha actuat a les sales Comunicat i Humedad Relativa de Barcelona i a la Sala del Cel de Girona, entre altres. També ha actuat amb el grup Sopa de Cabra a Barberà del Vallès. Actualment cobreix despeses amb subvencions dels ajuntaments de Maó i Ciutadella. Tenen un altre elepè compartit amb un altre grup local menorquí.

Joanes, Eduard. Cantant i guitarra del grup desaparegut l'any 1989, **Pantaix i VBici**, darrerament s'ha reclòs en els estudis de gravació, preparant un disc que

sortirà, probablement, a principi de l'any 1992. Aquest músic de la Ribera Alta, que toca un rock molt personal i amb arrels mediterrànies.

Jovic i l'acció. Components: Jovic Sagristà, veu i guitarra; Marc Canals, baix i veus; Toni Gallardo, bateria. Xavier Perostes, guitarra. Grup de rock de l'Eixample de Barcelona. Començà el 1987 i el 1990 editar el primer LP amb el nom *Fora de joc*. És un conjunt que vol tornar al sentit de rebel·lia del rock, amb uns temes que parlen de la vida diària del jovent de Catalunya. Jovic i l'acció es declaren absolutament urbans i ofereixen un so basat en els clàssics del rock.

KGB. Sala de festes i concerts del barri de Gràcia, Barcelona. Presenta i promou diversos grups de música. Entre els que fan rock en català que han passat per aquest centre sobresurten **Detectors**, **Fre-ak & Do**, **Lax'n'Busto** i **Skatalà**.

Kitsch. Components: Lluís Costabella, guitarra i veu; Joan Pairó, baix; Bep Graboleda, bateria; Xicu Vilanova, guitarra. Grup de rock de Banyoles. Vigila molt cada detall del que significa un conjunt de rock, tant la música com l'estètica de cada component. Començà el 1987 i enregistrà una maqueta, *Primavera Kitsch*, que li proporciona el contacte amb la discogràfica i l'edició del primer disc (1990), titulat genèricament *Kitsch*. Cal destacar el video-clip sobre el tema *Oració*, premiat al Festival de Videoclips de

Vitòria de 1990, i que són finalistes al concurs de pop-rock de Múrcia (1989). La intenció dels Kitsch és de renovar i experimentar noves possibilitats amb estructures ja creades, que tenen per base la música rock.

Laguarda, Pep. Apartat actualment de la cançó, és l'autor d'un dels discos més frescos i interessants del panorama musical valencià, *Brossa d'ahir*.

Lax'n'Busto. Components: Pemi Fortuny, guitarra rítmica i veu; Jesús Rovira, baix i veus; Jimmy Pinyol, bateria i veus; Pemi Rovirova, guitarra solista i veus. Grup de pop-rock del Vendrell. El seu nom és una deformació del fàrmac Laxante Busto. Format el 1986, no és fins a l'any següent que es fa conèixer públicament amb més de 50 actuacions per l'àrea de Tarragona i part de la de Lleida. El 1988 guanya el segon premi al concurs de rock Ciutat de Lleida i actua a totes les sales reconegudes de Barcelona. Obté el primer premi del concurs Rockacció 88, consistent a registrar una cara d'un LP. Finalment, pel maig del 1989, registra i edita el primer LP: *Vas de punt o què?*. Cal destacar també el premi nacional, que els fou concedit pel video-clip anomenat *Tinc fam de tu*.

Ha fet fama la querella judicial interposada per l'ex-professora de matemàtiques del baixista, que es considerarà agreujada per una cançó que porta el seu nom. El seu pròxim llarga durada tindrà un so més dur i directe que vol consolidar la imatge de grup contundent.

Salvador Boix.

Loquillo. Rocker barceloní d'expressió castellana. Amb Pi de la Serra, enregistra el tema *Cançò de pagès*, en català.

Madam, La. Components: Aleix Creus, veu, teclats i guitarra; Eliseu Fornells, percussió; Ricard Álvarez, veu i baix; Josep M. Llongueres, veu i guitarra. Grup sabadellenc de pop-rock format l'any 1983. Des dels seus inicis ha realitzat més de 250 actuacions al Principat i a les Illes. El seu estil aglutina gairebé totes les tendències. Els seus dos LP, *Sense pressa* (1987) i *Micos i mones* (1989) i el seu maxisingle, *Creus que és una bona idea*, integren *funky*, *reagge*, *bossanova*, *rock & roll*, etc. a partir de temes propis. Ha aconseguit un gran nombre d'incondicionals. Molts crítics teatrals els consideren també uns bons lletristes i uns experts a moure's dalt l'escenari. Es mostren interessats en les possibilitats de la flexió vocal aplicada al català. Són força coneguts per molts concerts i actuacions als mitjans de comunicació i als festivals de pop-rock més importants del país.

Malla Musicals. Programa de ràdio de l'ex-Cadena 13 conduït per Albert Malla. Va contribuir a presentar a Barcelona els grups de rock *Grec*, *TR* i *Els Pets*, entre altres.

Mandado, Quim. Cantant de *Sangtraït*. Va córrer la veu que havia mort de sobredosi d'heroïna, però l'interessat mateix ja s'ha encarregat de desmentir-ho, tant més que és un artista que no fuma ni beu alcohol, sinó "aigua mineral i prou", diu ell.

Martí, Laura. Cantant de pop barceloni-

na. S'acompanya en les seves actuacions pel grup *Barnanit*, amb el qual té gravat un disc maleït *Pell d'asfalt*, a banda del disc discotequer anterior, *De què vas?*.

Melodrama. Components: Toni Olivé, baix i temes; Xavi Julià, guitarra; Dionís Olivé, guitarres, ritmes i veus; Carles Collazos, percussions; Joan Navarro, sintetitzadors; Joan Josep Tortosa, teclats, programació i saxo. Grup de pop-rock sorgit el 1981. Si al principi actua en castellà, no triga a enregistrar un disc amb Sisa en català. El 1985 va fer el llarga durada *L'èxit truca a la porta*, que és la fi de la seva carrera musical.

Mercat de les Flors. Espai teatral i musical de Barcelona on sovint actuen cantautors i grups de música en català. Entre els més remarcables hi ha *ElEctrica Dharma*.

Mercat de la Música de Vic. Mostra de música de la capital de l'Osona. Comença al 1989 arran de la gran activitat musical generada en aquesta comarca. A més de mostra és també concurs. El 1989 va guanyar el concurs el conjunt de Sabadell *Tancat per defunció*.

Miops. Grup de rock radical de la Bisbal d'Empordà. Es va es-

cindir el 1989. Dos components del conjunt (el guitarra Pine i el bateria Rovira) creen la formació *Pixamandúrries*.

Mi-te'ls. Components: Berna Rios, veu; Núria Plana, baix; Lluís Colino, bateria; Albert Grau, guitarra. Grup de Tarragona format a principi del 1989. Aquest any, l'Albert i la Núria, dos dels principals components del grup, després de desfer-se del grup *Estridents*, decideixen crear una banda que, sobre una base rockera amb influències de la música *garatge*, fes una música més divertida i introduís elements de *ska* i de *rock radical*. Actuen sovint de teloners d'*Els Pets*.

Mostra de Música de Sabadell a Can Borràs: Festival de música essencialment rock de Sabadell. Hi han passat la majoria de grups del Vallès, com *Tancat per de-*

Gerard Quintana

Eduard Joanes

funció. **La Madam** i altres de menys coneguts. Aquesta mostra va començar al 1986 per l'interès cada vegada més fort dels grups de música d'aquelles comarques, i a poc a poc s'ha consolidat.

Nats. Components: Jordi Pallarès, guitarra solista; Josep Maria Clariana, baix i veu; Carles Rom, bateria; Marcel Aragonès, guitarra i percussió; Manel Rodríguez, teclats. Grup de rock del Baix Camp, format el 1985 i reestructurat el 1988. En 1989 es consolida de tal manera que l'any següent pot editar el primer LP, titulat *Cor a l'atac*. **Nats** ofereix un so personal, constants canvis de ritme, modernitat, força i una gran contundència en els directes.

N'Gai n'Gai. Components: Jordi Bastard, veu solista; Josep M. Marchan, baix elèctric; Joan Linares, bateria; Paco Garcia, guitarra; Neil Geoffrei, guitarra solista; Jordi Carbó, saxo tenor i veu; Peter Dijksterhuis, teclats i veu. Naixen a Sant Pol de

Mar l'any 1984. Amb un estil propi, s'aproximen al pop-rock. Combinant rock & roll i rythm & blues, produeixen el primer LP, anomenat *Blau de roig* (estiu 1987), que figura als primers llocs de les llistes d'èxits. Alguns parlen de rock teatral per definir aquest grup que utilitza un *look* i una escenificació pròpies que conviden el públic assistent a observar-los i a participar-hi. Tot i alguns canvis de membres, el grup s'ha caracteritzat des de la seva aparició per oferir un pop-rock d'alta qualitat. Així, per exemple, fou premiat al concurs Mogollón Barcelona pel millor tema interpretat, *No sé què fer*. El seu darrer treball discogràfic – del qual es destaca la cançó *Home objecte* –, ha estat el llarga durada *Fotomaton*, una peça del qual figura al disc de recopilació *El Tec i la Teca, I*.

Octubre. Components: Manel Montañès, guitarra i veu; Raimon Ferrer, baix elèctric i contrabaix; Xavier Marueta, bateria i percussions; Pau Gabarrella,

veu solista; Manel Montañès, cofundador de **La Salseta del Poble Sec** i un dels protagonistes dels discos de llarga durada del grup, molt influït per la música jazz i *funky*. Les seves realitzacions són: *Havana Club* (1986-87) i *Lluny de Hollywood* (1988). Una de les seves millors cançons d'aquest últim LP figura al disc recopilatori *El Tec i la Teca, I*. Cal destacar també que aquest grup va obtenir, el 1989, la menció especial a la qualitat artística, atorgada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Ocults. Grup mallorquí de rock. Ha editat dos àlbums en castellà. No és fins al 1990 que es decideix a publicar un tercer treball totalment en català: *Pa amb oli nacional*. Aquest grup va participar en l'operació Desembarc de l'Ajuntament de Palma de Mallorca, consistent a fer conèixer a Catalunya la música que es feia a les Illes.

Oh, No ! Programa televisiu del Canal 33. Ofereix un ventall de vídeos i cançons de grups de rock catalans. Fins ara ja ha emès, pràcticament, peces de tots els millors conjunts de rock en català.

Orquestra plateria. Conjunt de músiques de ball, però important per la seva aportació en tots els gèneres. Participà en el festival de Canet Rock.

Palmero, Remigi. Cantautor d'Alginet (la Ribera Alta), ex-membre del grup 5 Xics, molt conegut a València. D'influències rockeres i mediterrànies amb un reconegut prestigi arreu de l'estat espanyol pel seu personalíssim LP *Humitat relativa*. Va editar un excel·lent llarga durada, *Provi-*

sions, l'any 1988, però no obtingué el ressò que mereixia. El seu següent disc, *A fuera, a dentro*, de l'any 1989, ja fou majoritàriament en espanyol i tant sols dos temes eren en català.

Pantaix. Components: Vicent Borràs, percussions i veus; Bernat Pellicer, baix i veus; Eduard Joanes, guitarra, sintetitzador i veu; Josep Maravilla, guitarra i veus. Grup de la Ribera, actualment inactiu. Durant els anys 1985 i 1986, es consolida com un dels milors grups de rock del País Valencià. *Gastronomia radioactiva* (1985) i *Secretament* (1986), produït per la discogràfica Audiovisuals de Sarrià, són els dos únics discos que han realitzat. Participen, el 10 de setembre de 1986, a la plaça dels Països Catalans de Barcelona, en el Festival de Rock organitzat per EL TEMPS.

Pàrking. Components: Oje Álvarez, guitarra i veus; Sergi Gutiérrez, baix; Joan Molina, bateria. Josep Joan Ramos, veu. Grup iniciat fa sis anys. Toca rock i és, com molts grups, de la comarca d'Osona. Primer només eren l'Oje i en Sergi, amb el grup Àngel Negro. Amb aquest havien fet de teloners de Kortatu i La Polla Records. Més endavant s'hi ajunta en Josep Joan i fan un nou grup que s'anomena Boikot, que toca rock i en català. Amb l'arribada

ells— nascut a Constantí (el Tarragonès) el 1986. Des de llavors s'ha quedat pel camí la meitat d'un grup anomenat Condons Adulterats (embrió d'Els Pets). Les actuacions i concerts han anat augmentant, amb tot, cada vegada més, no solament al Principat, sinó també a les Illes i a Catalunya Nord. El seu estil és rocker autèntic. La característica principal del grup són els directes, plens d'espectacle i diversió: d'una manera espontània i còmica estableixen una intensa relació entre cantant i públic, que no deixa de ballar. Aquest grup, que es declara orgullós de no ser de ciutat, mostra influències de la música negra dels seixanta, el *soul*, però a la

catalana. Va enregistrar una maqueta en un estudi en un garatge. Les 250 còpies que en feren s'exhauriren de seguida. El disc arriba al 1989: un

Pixamandúrries. Components: Rovira, bateria; Tina, baix; Pine, guitarra i veu; Skenapelat, veus, trompetina i el que faci falta. La formació sorgeix a començament del 1990, amb l'escissió del grup **Miop's**. El bateria i el guitarra d'aquest grup s'ajunten amb una nova baixista (Tina) i l'Skenapelat i formen la nova banda. L'estiu d'aquest mateix any enregistren el primer LP, amb la participació del grup gironí Parriana i la col·laboració de Pep Sala (de Sau). El directe del grup conté, en algu-

del bateria canvien de nom i es consoliden com a **Pàrking**. Així han fet de teloners de grups com Sopa de cabra i han aconseguit que una discogràfica es fixi en ells. El seu primer LP serà produït per en Pep Sala.

Pegasus. Grup de base jazzista, cratiu i particular. Santi Arisa, líder i membre, soviteja el rock, molt original.

Pets, Els. Components: Lluís Gavaldà, veu i guitarra; Falin Càceres, baix i veus; Joan Reig, bateria i veu; Ramon Vidal, guitarres i veu. I les **Lufes**; Annabel Gavaldà; Núria Llaras. I els **Vents de Baiona**: Jaume Abelló, Quim Burgalès, Xavi Torné. Grup de rock —agrícola segons

àlbum titulat *Els Pets*, que ells consideren una maqueta ben feta. Després del gran èxit obtingut amb les gires i el disc, fan el segon disc, *Calla i balla*, en uns bons estudis i amb la producció de Marc Grau, que fins i tot els fa un solo en una peça. Els Pets han volgut demostrar que es podia fer rock autèntic en català, i no simplement el rock "bavós" —que diuen ells que es feia en català—. Els temes de les seves cançons són inconformistes i amb grans dosis de reivindicació.

Photomaton. Programa de televisió del Canal 33. Dirigit per Emili Teixidor, combinava el rock fet en català i entrevistes molt crítiques amb els artistes.

nes cançons, la intervenció de dos grallers. El resultat final és una música directa i espontània que dona al grup un estil molt personal.

Portet, Quimi. Guitarra i co-fundador d'El Último de la fila, amb un disc en català poc conegut: *Persones estranyes*.

Punts Suspensius. Components: Ramon Sales, bateria; Vicenç Miravet, baix; Daniel Pérez, guitarra; Pere Colomer, guitarres; Joan Marí, teclats. Grup de pop-rock del Masnou (el Maresme). Es forma pel juliol del 1986 amb músics molt joves (de 16 a 18 anys) provinents d'altres conjunts musicals. Ha actuat en diverses sales de promoció de grups de rock, com ara la

Transformadors, de Barcelona.

Quatre gats, Els. Conjunt liderat per Pi de la Serra, als inicis dels seixanta i pioner (amb quatre discos EP) en adaptacions als rock i altres músiques ballables.

RAC 105: Emissora de la Generalitat de Catalunya. Gràcies a les pressions de l'ACCIC ha començat a punxar rock en català amb una periodicitat d'un cop cada set o vuit minuts.

Reguant, Albert. "Pare del rock en català", en opinió de molts. Va ser un dels primers promotors del rock en català i descobridor de grups com **Detectors**, **Doble Buble**, **NAT**, **N'GAI**, **ELS PETS**, etc.

Ressons. Oficina de promoció dependent de la Generalitat de Catalunya. Dirigida per Ramon Muntaner, ha promogut molt la música feta en català, tant cançó com rock de dos anys ençà. Així ha ajudat a

Sangtraït. Components: Kim Mandado, veu i baix; Martín Rodríguez, bateria; Josep M. Corominas, guitarra; Lupe Villar, guitarra; Papa Juls, saxo i harmònica. Grup de rock dur empordanès nascut al 1982. El grup s'inicia fent versions de grups anglesos i nord-americans. Al 1985 comença a crear temes propis i al 1988 treu el primer LP, *El senyor de les pedres*. Al 1989 es classifica en quart lloc al concurs Èxits d'Or i la seva popularitat creix de forma desbordant. Actua a la majoria de pobles i ciutats del Principat i esdevé ràpidament el grup més dur i autèntic del rock fet en català. Al 1990 edita el disc *Terra de vents*, que segueix una línia de so contundent, de rock sense concessions.

Una bona part de la crítica especialitzada reconeix l'estil pur de Sangtraït, la qualitat dels seus discos i els seus directes, impecables. Ben aviat sortirà el seu tercer disc amb el títol *L'últim segell*. Sangtraït també ha passat per l'experiència d'anar a Madrid, on l'acollida fou més bona d'allò que esperaven.

Santa Coloma de Farners. L'Ajuntament d'aquesta vila de la Selva organitza un festival de rock des del 1986. Es pot considerar, una de les poblacions pioneres de la promoció del rock en català.

Sau. Components: Carles Sabater, veu.

Quatre Mil Som Prou. Grup de rock and roll de la comarca de l'Horta. Hereus directes dels primers grups de rock de València, la seva música és un rock directe amb guitarres frenètiques i lletres encomanadisses, reivindicatives i provocatives. El seu rock de garatge va guanyar el concurs de pop-rock de Bonrepòs i han contribuït en el projecte Música Jove de l'Ajuntament de Puçol, que té lloc cada mes.

4z, els. Grup músico-vocal valencià liderat per Lluís Miquel, cantant encara en actiu. Durant l'època de la Nova Cançó van aportar certa *marxa* a la música del moment.

Quinta Columna. Vegeu *V Columna*.

ter presentacions de grups catalans a la sala Zeleste de Barcelona, ha donat suport a les anades a Madrid, etc...

Riba, Pau. Un dels iniciadors del rock als Països Catalans, en opinió de molts. Ha promogut molt de temps aquest estil: amb les seves actuacions, amb l'organització de festivals o amb la participació en obres de teatre i cinema. Ha editat més de nou àlbums i ha reaparegut al teatre Regina, dins el cicle organitzat per *Ressons* (1991), presentant les seves actuacions amb el nom de *Ribaibal*.

Rocky Muntanyola. Cantant. Té un LP del mateix nom i també va participar en el Canet Rock.

Pep Sánchez, baix, Quim *Benitez*: Vilaplana, bateria, Pep Sala, guitarra, Ramon Altimir, teclats. Grup de pop-rock de Vic. Carles Sabater i Pep Sala n'estableixen les bases al 1986 i al 1987 s'hi integra la resta del conjunt. Aquest mateix any, i després de molts esforços, editen el primer LP, *No puc deixar de fumar*. A l'estiu del 1988 es presenten a tot Catalunya, i al 1989 editen el segon llarga durada, *Per la porta de servei*, que va tenir una gran acceptació, sobretot temes com "No he nascut per militar" o "Només ho faig per tu". Tot això ha significat la consolidació del grup, que ja ha actuat tres vegades a Barcelona, en in comptables festes majors de molts pobles del Principat, i que també ha passat per l'experiència d'anar a Ma-

drid. El 1990 va ser un any immillorable per a SAU que, a part de les actuacions, pot fer el seu tercer llarga durada, *Quina nit*, als estudis Swanyard de Londres i als Aprilia de Barcelona: una de les produccions més bones i més cares de la història del disc en català.

Sedeta, La. Centre cívic de Barcelona. Sol dedicar sessions temàtiques a algun estil musical determinat i presenta una gran varietat de conjunts, dels que es troben en fase de promoció als que es consoliden.

Sisa, Jaume. Cantant de difícil catalogació i d'obra diversa, a cavall entre diferents estils, com el seu particular rock, segons es mire.

Sopa de cabra. Components: Gerard Quintana, veu; Francesc Lisicic "Cuco", baix; Josep Bosch, bateria; Joan Cardona "Ninyin", guitarra; Josep Thió, guitarra. Grup de rock de Girona. Es fa conèixer per tot el Principat a l'estiu del 1989. És considerat la punta de llança d'aquest nou rock fet en català, per més que en el seu repertori també tingui temes en castellà. Ha actuat a Mallorca i a Madrid. Ha editat dos àlbums: *Sopa de cabra* (1989) i *La roda* (1990) i aviat sortirà el seu tercer LP (doble), enregistrat en directe a la sala Zeleste de Barcelona a primers de febrer del 1991 produït per Marc Grau. També tindrà, però, una cara enregistrada a estudi. En aquest doble han tingut la producció de Marc Grau. Aquest grup de rock, com molts altres, va sorgir de la *moguda squatter* que hi va haver a Girona al 1986.

Són remarcables el guardó d'Altaveu 90, la seva participació en el festival Rockpole 90 de Perpinyà, i el Premi Nacional de Música de la Generalitat per la seva gran activitat en bé del rock en català. Sopa de Cabra és un dels primers grups de rock en català amb un club de fans. Té la seu social a Sant Cebrià de Vallalta i ja té més de 300 socis.

Sputnik. Programa del Canal 33. Sovint inclou vídeo-clips i concerts de grups de rock catalans. També promou activitats de grups catalans en fase de promoció o consolidació. El programa convoca una grau audiència i ofereix molta música i molt variada.

Studio 54. Sala barcelonina coneguda pels molts concerts que ha ofert. Destaca el recital que el 1990 hi va fer el grup gironí **Sangraït**.

Suigeneris. Components: Xavier, bateria; Boni, baix i veus; Jep, guitarra i veu. Grup de pop-rock format al setembre del 1987 amb components del conjunt Swing Sec, Suburbi 69 i de Mami Oplins Band. Fa un rock primitiu, molt acostat al blues, però autèntic i amb força. *Suigeneris* (1989) és l'únic LP d'aquest grup fins ara. Aviat ha de sortir (1991) el seu nou treball discogràfic. Va intervenir en el programa Photomaton, de TV3.

Tancat per defunció. Components: Jaume Papell, guitarra, harmònica i veu; Enric Romà, baix; David Torras, bateria; Pere Llobet, guitarra. Aquest grup de rock de Sabadell sorgeix al 1985. Fruit d'unes jam-sessions es troben Jaume Papell i Pere Llobet. Al 1986 comença a fer actuacions per la comarca i es presenta a la pri-

mera Mostra de Música de Sabadell de Can Borràs,

on palesa un potencial creatiu, artístic i musical molt interessant, amb una línia personal ben definida. No és fins al 1989 que guanya el primer concurs de pop-rock en el marc del Mercat de la Música de Vic. Això facilita l'enregistrament del seu primer

LP, *Sense retorn*, amb producció de Pep Sala de **Sau**. Tancat per defunció també ha participat en l'experiència del Càtalo Madrid.

Tec i la teca, El. I i II. Discos recopilatoris de rock en català. El primer va arribar als 20.000 exemplars venuts, i el segon ja va pels 30.000. El primer va sortir l'any 1989 i el segon pel Nadal del 1990. Són àlbums de molt d'èxit que indiquen el bon moment del rock en català. Així i tot, hi ha veus discordants sobre la manera de fer-los i el disseny de la carpeta.

Temps de Rock: Festival organitzat per EL TEMPS al 1986. Hi participaren els grups **Ample Temple**, **Duble Buble**, **Pantaix**, **Pegasus** i **TR**. Aquest festival es féu per commemorar el segon aniversari del setmanari. El concert aplegà unes 15.000 persones a la plaça dels Països Catalans de Barcelona.

Terratremol. Components: Jaume Grabuleda, veu i guitarra; Joan Malé, baix; Sebastià Povedano, bateria i veus; Joan Cardoner, guitarra i veus; Marc Trullàs, teclista. Banda que es comença a formar a l'agost del 1990 i al març del 1991 publica el seu primer disc. Són de Banyoles i provenen tots de diversos àmbits de la música, ja sigui d'altres conjunts de rock o de cobles.

Tortell poltrona. Conegut pallaso que ha decidit traure un LP rocker, *Tortell Poltrona i al Banda Cowns*, presentat aquest 23 d'abril, per Sant Jordi.

TR. Components: Ton Rulló, veu; Pep Bao, baix; J. A. Medina, bateria; Toni Munoz, guitarres; Rufo Iranzo, percussió; Nacho Lesko, teclats. Grup nascut al 1984. Ha enregistrat dos LP: *Barna* i *TR*. Les seves actuacions més remarcables van ser a la Nit de Rock de Girona, a Lleida i al Temps de Rock de Barcelona. TR és un grup amb un líder carismàtic que prové del món de la cançó, i que va ser fundador del grup **Coses**, però que ha

evolució a poc a poc vers un rock més aviat pop, potser fins i tot *funky*. Darrerament ha actuat dues vegades a Barcelona, al Zeleste, i en un local de l'ONCE, en la línia del seu tercer LP, *Els fills de la llum*.

Tramvia, Oriol. Cantant conegut especialment pel seu pas pels Canet Rock dels setanta i pel seu disc *Bèstia*.

Transformadors. Espai d'actuacions i exposicions de Barcelona. Va nàixer per ser un aparador de la cultura juvenil. Hi han actuat molts grups joves de rock i s'hi han fet molts videoclips.

Umpah-pah. Components: Adrià Puntí, veu, harmònica i guitarra acústica; Joan Solà, baix; Marc Marquès, bateria i percussió; Pau Marquès, guitarra; Jordi Gimbernat, guitarra i veus; Francesc Tarrades, teclats. Grup de rock de Banyoles. Les lletres són molt líriques i fantàsiques, musicades amb elements que van del *reggae* més pur al pop-rock, però sempre amb la veu peculiar d'Adrià Puntí. Actua des de mitjan 1989, sovint de teloners de **Sopa de Cabra**. Han editat un LP amb producció de Marc Grau. Una maqueta seva, *Tomahawk*, els ha ajudat a configurar aquest primer llarga durada. **Un poc de rock.** Disc sortit d'una iniciativa del Gabinet d'Us i Ensenyament del Valencià, de la Conselleria de Cultura de València, l'any 87. El mèrit principal és contenir temes en català de consolidats grups valencians d'expressió castellana, com Morcillo el Bellaco, Se-

guridad Social, Terminal Sur o Polvos de Talco Baxter.

U-tòpics. Components: David Berenguer, guitarra rítmica; Toni Llena, baix elèctric; Albert Torras, bateria; Josep Burgès *Ges*, guitarra solista; Maria Salla, veu i lletres; Valeriano Morales "Moles", veu i percussió. Grup d'Igualada que inicia la seva activitat al 1985. Amb ex-membres del grup **Cotó Flux**. Aquest grup, amb un primer LP que duu el nom de la formació, introdueix i barreja elements de música jazz, blues, *funky* i rock. Una de les esperances de l'actual rock català, obté cada cop més fidels, gràcies sobretot a la varietat musical que ofereix. Els U-tòpics, del repertori dels quals sobresurten les balades, ja han començat a fer-se conèixer (1991), gràcies a concerts com el de Cotxeres de Sants o altres a diverses comarques.

V Columna. Components: David Micó, veu; Otis Pinto, baix; Amador González, bateria; Jaume Llauredó, guitarra; Josep M. Vargas, guitarra; Xavi Llauredó, piano i teclats. Grup de rock d'Andorra. Canta en català i castellà i té un llarga durada, *Làgrimas y Bourbon*. Surten al 1988 i actualment actuen per Andorra, al costat de grups com Mecano, Rebel·des i altres.

Ximo, Pere & Cia. Grup valencià que tragué un curiós LP a finals del setanta, *Estic ple de tot*, i que després es dissolgué.

Xucu-pa. Components: Pam Vila, baix i veus; Mon Vilanova, bateria; Carles Fontfreda, guitarra i veus; Ton Torné, guitarra i veus; Jordi Sabatés, piano i sintetitzador. Grup de rock d'Olot, es defineixen com a rock bacó. Van començar el 1983 i han actuat per TVE, Catalunya Ràdio i per tota la Garrotxa. La seva discografia consta d'un "disc mut" (revista amb les lletres impreses) i un disc que sortirà ben aviat.

Zeleste. Sala barcelonina del Poblenou. S'hi han fet la majoria de presentacions dels grups de rock en català. Disposa de dues sales petites i d'una de gran, i ha obert les portes a grups com: D-Clam, **ElÈctrica Dharma**, **Grec**, **La madam**, **N'GAI n'Gai**, **Els Pets**, **SAU**, **Sopa de Cabra**...

080. Components: Xavier oronat, veu i guitarra; David Mengual, baix; Dani Pujol, bateria; Àlex Bas, guitarra; Carles Daroca, teclats. El primer nom d'aquest grup era 080 BCN, però se'l canvien perquè no els agrada que els tinguin per un grup de rock barceloní. L'any 1989 editen el seu primer LP, *Línies*, amb textos força suggeridors i plens de surrealisme. Més tard, i gràcies a l'acceptació del públic, treuen el segon llarga durada amb el títol *La llei del plaer*, (1990) amb la producció de Marc Grau. També fan un videoclip —TV3 en censura algunes seqüències— i són inclosos al disc recopilatori *El tec i la teca. II*.

Oriol Cortacans, Àlex Romaguera i Jesús Prats